

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška cesta 5

Telefon interurban 113.

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—,
polletno Din 16.—, četrt-
letno Din 9.—, inozemstvo
Din 64.—, — Poštno-čkovni
račun 10.603.

Cena inseratom: cela
stran Din 2000.—, pol stra-
ni Din 1000.—, četrt strani
Din 500.—, 1/8 strani Din 250.—,
1/16 str. Din 125.—, Mali oglasi
vsaka beseda Din 1.20.

Za „Slov. Gospodarja“.

(Dopis iz vrst kmetske mladine.)

»Slovenski Gospodar«, glasilo slovenskih kmetov, ki se je boril za pravice slovenskega ljudstva v času, ko je nad našim narodom vladalo tujinstvo, je storil ogromno dobrega z besedo in dejanjem. Bil je skozi vsa leta skozi dobo 64 let učitelj in voditelj našega naroda. Dolžnost naša torej je, da tudi mi storimo za ta naš list kaj dobrega. »Kako pa naj podpiramo in delujemo za »Slovenskega Gospodarja«, bodo povprašali mnogi, ko vendar nismo pisatelji, da bi na ta način sodelovali? Pač lahko, če razširjamo in pridobivamo nove naročnike. Zlasti zdaj ob Novem letu. Da bi pač v letu 1931 ne bilo hiše, kjer bi ne bil »Slovenski Gospodar«! Vemo, da mnogim ni mogoče, ker je splošno pomanjkanje denarja. Zlasti pa v sedanjem času, ko slovenski kmet mnogo trpi na svojem gospodarstvu, ker je sto potreb, sredstev pa vedno — premalo! Vidimo pa mnogokje, da se porablja denar za nepotrebne reči, ki ne koristijo nič, pač pa mnogokrat še škodujejo. Tako n. pr.: koliko se denarja porabi za tobak in za cigarete. Ali pa, koliko denarja gre po nepotrebem v oštarije! Če bi šla le ena stotina tega denarja v dobre časnike, koliko bi bilo potem več prosvete, a manj pretefov in umorov, ki se dogajajo ravno v pijanosti! Saj ne pravim, da bi človek ne smel niti enega dinarja izdati za pijačo in potrebno zabavo; pač pa v pravi meri, kakor je potrebno.

»Slovenski Gospodar« za vse, vsi za »Slovenskega Gospodarja«! To bodi naša geslo. Ravnajmo se po njem, razširjajmo ta list ter mu pridobivajmo vedno več novih naročnikov, tako da bo »Slovenski Gospodar« postal skupen duševni dom vseh dobromislečih Slovencev. Marsikateri si misli, da časnik ni potreben. Potreben je! Pa še kako! O vsem, kar se godi po svetu, izveš samo iz časnikov. Tudi gospodarske vesti, vprašanja in odgovori, vse to je samo v »Slovenskem Gospodarju«. Saj je v vseh strokah gospodarstva potreben pouk. Tudi za zabavno čtivo bo poskrbljeno v tem letu, ker bode izhajala v njem zanimiva povest o »Guzaju«. — Letošnja povest o »Tatenbahu« je tudi ena izmed najzanimivejših, kar jih je izhajalo v »Slov. Gospodarju«.

Če bomo v zimskih večerih in v prostem času prebirali dobre knjige in ča-

sopise, si bomo pač mnogo več prihranili, kakor tisti, ki prebijejo ta čas v gostilnah in drugih zaduhlih beznicah pri vinu, žganju in nedostojnih pogovorih, brez katerih seveda ne sme biti nobene takovrstne veselice. Koliko trpi škodo mlada duša! Nekateri kajpada nalašče iščejo takih prilik, da si napa-sejo ušesa in oči. Čas bi že bil, dabi take stvari pri nas Slovencih prenehale. Zato Vam kličem, slovenski možje in fantje, le dobro knjigo in krščanski časopis v roke ob prostem času, pa bo tudi v naših domovih več sreče in blagoslova, ker takrat ne bo časa za pose-danje po gostilnah in v slabih društvih ob nedeljah in praznikih.

Vse za prosveto in gospodarski napredek našega naroda!

Najlepše pozdrave vsem prijateljem »Slovenskega Gospodarja«!

Fant iz Vojnika.

Celih 30 let ne bom povrnil

»Slov. Gospodarju« z naročnino podpore, ki jo je dal meni, ko mi je dom pogorel. Če bi 30 let bil naročnik, pa bi nič ne dobival lista, bi komaj približno vrnil. Čudno se mi zdi, kako je to mogoče, ali res je vendarle. Bog vam plačaj!

Tako nam piše eden izmed onih 16 naročnikov, ki so v preteklem letu plačali celoletno naročnino in so bili nesrečni, da jim je dom pogorel.

Kako pa imate vi urejeno glede naročnine?

Plačujte celoletno!

IZ RAZNIH DRŽAV

Konec revolucije na španskem. — Španska vlada generala Berenguera je potlačila zadnjo revolucijo, ki se je vršila pod geslom republike. Kljub trenutni zmagi vlade tli žerjavica vladi neprijaznega razpoloženja dalje. Delavstvo je vladi vseskozi sovražno, republikansko izobraženstvo pa kuje dalje svoje načrte. Kmetstvo prebivalstvo bi se novemu močnejšemu izbru-

hu revolucije ne upiralo, kakor se upira vladi. Armada tudi ni popolnoma zanesljiva, kakor se je pokazalo v Valenciji in Alicanteju, kjer je vlada odpad vojaštva prepredila samo s tem, da je poklicala tujsko legijo iz Maroka. Zato je ono miroljubno meščanstvo, ki je proti svobodomiselski republiki za ustavno monarhijo, vznemirjeno ter v velikih skrbah za bodočnost. General Berenguer je izjavil, da vojaška sodišča, ki imajo soditi vstaške oficirje in vojake, ne bodo izrekla nobene smrtno obsodbe več.

Španski kralj Alfonz, ki ima velike neprilike z vedno bolj predirajočim republikanizmom.

Umri je znani rumuški politik in vodja rumunske liberalne stranke Vintila Bratianu.

Vintila Bratianu.

Franceska vlada svobodomisleca Steega se še vedno drži. Znani francoski politik Poincare, ki je bil zadnje dni zelo nevarno bolan, si je opomogel.

Poincare.

Italija in Francija pričneta z gradnjo novih ladij. S 1. decembrom je minil rok za takozvane pomorske počitnice, ki sta jih pred nekaj meseci sklenili Italija in Francija, s čemer ste se obvezali, da tekom tega časa ne boste gradili nikakih novih bojnih ladij. — Zdaj, ko so te »počitnice« minule, ste vladi obeh držav naznanili, da boste takoj pričeli s svojim gradbenim programom za izdelovanje novih ladij. — Vedno bolj se približuje »večni mir«.

Iz nemirne Indije. V Londonu na indijski konferenci določajo usodo Indije. Kljub posvetovanju za pomirjenje Indije nadaljujejo indijski nacionalisti nemire, ki so bili zadnje dni prav posebno ostri v Birmi. Londonska konferenca je namreč sklenila, da se naj loči Birma od Indije kot posebna država. Ta sklep ni po godu indijskim narodnjakom in radi tega so zanetili več ustaj, ki so zahtevale precej žrtev na strani policije in upornikov.

Koliko katoličanov je na svetu? Vatikan je izdal uradno statistiko cerkve. Po tej statistiki je na ameriškem ozemlju 109,697.000 katoličanov, na evropskem ozemlju 200,882.000, v Aziji 166 milijonov 530.900, v Afriki 5,330.000, v Avstraliji 1,585.000. — Po vsem svetu je 341,430.900 katoličanov.

Vrnitev v katoliško Cerkev. Pred kratkim sta se vrnila v rimsko katoliško Cerkev dva najodličnejša pripadnika jakobitske cerkve v južni Indiji: škof Ivanios in njegov pomožni škof, ki sta položila svojo veroizpoved v roke škofa Benzingerja v Quilonu. Oba izpreobrnjenca je papež Pij XI. s posebnim odlokom potrdil na njenem mestu in jima podelil enako oblast, kakor sta jo imela v jakobitski cerkvi. —

Zanimivo je, da je bil msgr. Ivanios velik reformator jakobitske cerkve, ki je pred več stoletji pretrgala zveze z Rimom. Danes šteje ta cerkev še 400 tisoč pripadnikov na Malabrski obali. Kljub odpadništvu so bili škofje in duhovniki te cerkve pravilno posvečeni, zato izpreobrnjenecv ni treba nanovo posvečati. Jakobiti, tako imenovani po svojem organizatorju Jakobu Baradeju, so bili pripadniki vere, ki je učila, da je v Kristusu samo ena narava. Sedaj so s svojimi duhovniki sprejeli katoliško resnico.

Film v službi misijonov. Katoliški misijonarji v Afriki uporabljajo tudi film v misijonske namene. Italijanski misijonar je kazal črncem Kristusovo trpljenje. Ubožci so bili tako hudi na sovražnike — Jude, da so z noži planili na — platno.

Framasoni v Nemčiji. Prostožidarji v Nemčiji imajo 700 tisoč članov. Na zelo prefrigan način širijo svoj evangelij. Z otroci so začeli. Organizirali so otroško društvo. Društvo šteje že 150 tisoč članov. Sovražniki svete vere delajo z vso paro, še mi napnimo sile.

Duhovniški poklici. V škofovskem semenišču v Parizu študira letos 112 kandidatov duhovniškega stanu, od katerih so bili premnogi že v najrazličnejših svetnih poklicih. Eden je bil polkovnik, eden praporščak, šest kapetanov, 12 nadporočnikov, 26 poročnikov, štirje mornarji, pet inženjerjev, šest odvetnikov, dva pisatelja, en finančni inšpektor, dva člana revolucionarnega polka. Tako kliče Bog.

Pemanjkanje duhovnikov na Češkem. Na Češkem se število župnij, ki nimajo lastnega duhovnika, množi. V eni škofiji je nezasedenih župnij 270; v drugi 344; v tretji 266; v četrti 243. Češko framazonstvo dobro žanje.

*

Vas slepcev.

Vas slepcev se imenuje Tiltipepec, leži v državi Oaksa, 1400 m nad morjem v Meksiki. Vsi prebivalci tega sela so popolnoma slepi. Največ se jih že narodi slepih, drugi zgubijo vid nekaj dni po rojstvu, gotovo pa tekom enega leta. Celo tujci, ki so se mudili dalje časa med temi reveži, so bili ob vid. Prvi, ki je prinesel vest o slepih v Tiltipecu, je bil mehikanski zdravnik dr. Raimon Pardo. Njegovo poročilo je vzbudilo ogromno zanimanje in več ekspedicij se je že mudilo v selu, da bi dognale, kaj da prav za prav povzroča slepoto.

Slepi vaščani prebivajo v kamenitih kočurah, v katere zlezejo skozi ozko luknjo, ki se da zapreti s kamnom. Okna ni nobenega. Prebivalci so udani pitju žganja in igrajo na flavte. Vse kočve v vasi so postavljene v eni vrsti. Če gre slepi Indijanec z doma, dene v žep toliko kamenčkov, kakor daleč je njegov stan oddaljen od izhoda vasi. Po vrnitvi predene pri vsaki koči kamenček iz enega žepa v drugega, dokler ni vri število, ki mu označuje njegovo kočvo. Ponoči sedijo in ležijo slepci na zakurjenih pečeh. Sploh je v vasi že vse tako urejeno, da slepcem ne otežkočuje preveč hoda in dela. Pač na je naprav-

ljalo na raziskovalce neprijeten utis neprestanostorkljanje in tipanje slepcev s valicami. Pretresljiv je prizor: slep kmet orje s slepo živino in edini kažipot obema je dolga valica.

Ekspedicije so bile prvotno mnenja, da je vzrok slepote alkohol, kateremu so udani ti Indijanci. Ako bi bila to istina, bi morali biti slepi tudi tilpeški sosedi, ki kupujejo alkoholne pijače v istem mestu.

Tiltipečani sami pravijo, da povzroča slepoto vzduh rastline, ki se imenuje verguena. Po pripovedovanju domačinov zadostuje, ako se kečo približa cvetu te rastline in že je ob vid. — Omenjeno ni resnica, ampak je le ljudska pripovedka.

Pač pa je v Tiltipecu izredno veliko netopirjev in neka posebna vrsta muh. Najnovejša raziskovanja se trudijo, da bi dokazala, da povzročajo ali netopirji ali pik teh čudnih muh slepoto.

Blagoslovljeno Novo leto želita cenj. naročnikom, čitateljem, agitatorjem in prijateljem uredništvo in uprava »Slovenskega Gospodarja«.

Samomor ali nesreča. V Mariboru so našli za božične praznike v njenem stanovanju Ob železnici nezavestno 33 letno trgovko Olgo Rupnik. Umrla e radi zastrupljenja z gorilnim plinom.

Mariborsko avtobusno podjetje bode otvorilo novo progo. Maribor—Ptuj — preko Račjega.

Nogo si je zlomil pri smučanju pri Sv. Bolfenku nad Mariborom mariborski uradnik Mohor Babič.

Požar v noči od Božiča na Štefanovo Od Božiča na Štefanovo je upepelil ogenj hišo posestnika in železničarja g. Antona Ernejšeka v Ložanah štev. 29, v župniji Sv. Peter pri Mariboru. Stanovalci so si oteli komaj golo življenje.

Skala ga je zmečkala. Na predbožični dan je obedoval v kamnolomu v Selnici 30letni delavec Anton Kunej. V bližini je bila njegova žena, ki mu je prinesla obed. Nenadoma se je utrgala na vrhu skala, ki se je zvalila preko Kuneja in ga popolnoma zmečkala.

Polila ga je vrela voda. V nedeljo 21. decembra smo na Ptujski gori spremili k večnemu počitku nadebudnega mladeniča Tončka Pislak. Ponesrečil se je v tovarni na Hamrah v Majšpergu: vrela voda se mu je polila po celem telesu! Nikjer ni bilo zdrave kože na njem, kakor samo na podplatih. Resilni avto ga je odpeljal v ptujsko bolnico, kjer je devet dni v neznosnih bolečinah trpel, predno je izdihnil svojo blago dušo. Bil je priden in pošten delavec, ki ga je iskati. Pogreb blagega Tončka je bil takšen, da ga še na Gori ni bilo. Moški zbor gorskih pevcev mu je zapel tri žalostinke, med temi je bila pesem v srce segajoča »Zbogom ti, prijatelj mili.« Zahvalimo se vsem skupaj za krasne vence, ki so jih položili rajnemu Tončku na mrtvaški oder, tudi požarni brambi iz Majšperga, ki

je prisostvovala pri pogrebu, gospodu župniku za poslovljni govor pri svežem grobu! Ti pa, dragi Tonček, bodi vesel gori, kakor si bil med nami! Mirno počivaj!

Roparski umor. V Lokavcih pri Negovi se je zgodil roparski umor, ki je razburil celo okolico. Neznani zločinec je radi 150 Din s sekirico ali kakim drugim topim orodjem ubil Nežo Kavčič. Zločin so odkrili v torek dne 22. decembra, ker starke ni bilo dalje časa na spregled. Umorjeno so našli z ruto na glavi, ki je bila okrvavljena, na vratu vse polno ubodljajev ter udarcev, levo uho globoko prerezano in pod istim na vratu smrtonosno rano. Najostudnejši roparski umor je še zagonetka.

Smrtna nesreča v trboveljskem premogovniku. Dne 23. decembra je zasulo v jami trboveljskega premogovnika tri rudarje. Cerjaka Antona so odkopali mrtvega, druga dva sta odnesla le lažje poškodbe. Smrtno ponesrečeni za pušča ženo in pet malih otrok.

Strel v trebuh. Dne 22. decembra je ustrelil še neodkrit napadalec v Krškem v trebuh šiviljo Antonijo Golob. Ustreljena se je podala s smrtno nevarno rano na orožniško postajo, napadalec je zbežal preko vrta. Žrtev tega skrivnostnega napada so prepeljali v krško bolnico, jej nudili potom operacije takojšnjo pomoč in je upanje, da bo okrevala.

Štrašne posledice izbruha ognjenika Na velikem, znanem in bogatem otoku Java je 40 delujočih ognjenikov. V prejšnjem tednu je izbruhnil ognjenik Merapi. Tok goreče lave je dosegel daljavo 12 km, širino 200 m in debelost 25 m. Izbruh ognjenika je zahteval 700 smrtnih človeških žrtev.

Potres v Argentini. Dne 24. decembra je obiskala Argentino huda potresna nesreča, ki je zahtevala 50 smrtnih žrtev in 200 ranjencev. Potresni sunki so povzročili v zemlji tako globoke ter široke razpoke, da so izginile v njih cele hiše.

Odklonil je »pagansko kri«. V neki bolnici v Londonu je ležal neki jud, o katerem so zdravniki izvili, da mu

morejo rešiti življenje le s transfuzijo (prelivom krvi). Priglasil se je za to neki moški. Ko pa je jud izvedel, da ta moški ni judovske vere, je odklonil, da bi vanj vbrizgali njegovo kri, dasi je že na robu groba. Izjavil je, da on ne bo nikoli dovolil, »da bi se paganska kri pretakala po njegovih žilah«.

Goljuf kot duh. Razni duhovi govore s pričujočimi. V Pragi se je zgodilo. Žena se je udeležila spiritistične seje, da bi morda zagledala pokojnega moža, ki je bil pred kratkim umrl. In čudo, res se je prikazal »mož« in zahteval 10 tisoč kron, da jih odrajta hudiču, ki ga muči v peklju. Žena je nemurnosti verjela in šla na banko po denar. Banka ji je mesto čeka dala žandarja, ki je »pokojnega« moža, to je goljufivega špiritista zaprl v ječo.

Doba papirja. Izdelovanje papirja narašča vedno bolj. Okoli leta 1800 so izdelali na vsem svetu komaj 10.000 ton papirja, ta množina pa se je od leta 1855 podesetorila. Leta 1900 so izdelali papirja že 8 milijonov ton, leta 1914 pa že 10 milijonov ton. Do leta 1927 je ta množina narasla na 18 in pol milijona ton. Za prevoz te ogromne papirnatne mase bi potrebovali 1.850.000 vagonov, če pa bi te vagone postavili drugega za drugim v vrsto, bi bili dolgi 18.550 kilometrov. Tretjino vsega papirja porabijo za časopise, drugo tretjino pa za zavijanje. Največ papirja porabijo v Zedinjenih državah, kjer znaša poraba na vsakega prebivalca po 69 kil na leto. Na Angleškem pride na leto na vsakega prebivalca po 37 kg, na Nemškem 26 in pol kilograma, v Švici 25 kilogramov, v Italiji 1 kg, v Rusiji tri kilograme, v Indiji 1 kg.

Nad 100.000 ljudi je čitalo v izvorniku roman »Kraljica Ester«. Slovenski prevod se dobi v Mariboru v Cirilovih knjigarnah. — Stane samo 15 Din. Sezite po njem!

Pri razdraženih živcih, glavobolu, nespanju, utrujenosti, pobitosti, tesnobe, imamo v naravni »Franz Josefov« grenčici domače sredstvo pri roki, da največja razburjenja, ki imajo svoj vzrok v slabi prebavi, takoj preženemo. Sloviti zdravniki priznavajo, da učinkuje »Franc Josefova« voda sigurno tudi pri ljudeh višje starosti. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in v specerijskih trgovinah.

joč velike zasluge, ki jih je pridobilo kmetijstvo za prehrano prebivalstva v svetovni vojni, so vse evropske države stremele za tem, da kmetiskemu stanu, ki je bil do tedaj napram ostalim stanovom zapostavljen, priznajo zakonsko pravico do oficijelnega predstavnitva za obrambo njegovih interesov, kakor je bila taka pravica že davno priznana tudi drugim stanovom: trgovcem, obrtnikom in industrijcem, zdravnikom in odvetnikom itd. Tako je bil v Franciji sprejet zakon o kmetijskih zbornicah takoj po zaključitvi miru leta 1919; v Italiji je bil tozadevni načrt zakona predložen parlamentu leta 1920, v Čehoslovaški istega leta, v Belgiji l. 1922. Španija je dekret o kmetijski zbornici iz leta 1890 izpopolnila s dekretom leta 1919. Po vzgledu Prusije, ki je leta 1920 predložila nov modern načrt zakona o kmetijskih zbornicah, so si tudi druge nemške dežele ustanovile take kmetijske zbornice; za vso Nemčijo pa je »Nemški kmetijski svet« zakonito priznan zastopnik vseh kmetijskih zbornic. V Avstriji je vzorno kmetijsko zbornico ustanovila najprej Nižjeavstrijska leta 1922; njenemu vzgledu so v naslednjih letih sledile ostale dežele.

Delokrog kmetijskih zbornic.

Moderna kmetijska zbornica je avtonomno interesno zastopstvo celokupnega kmetijstva in kmetiskega stanu v državi, odnosno pokrajini. Zgrajena je na najširši direktni in tajni volilni pravici po proporciju. Naloga kmetijske je: 1. izvrševati vse pravice in dolžnosti, ki izhajajo iz značaja avtonomnega interesnega zastopstva; 2. ukreniti potrebno, da se pospešujejo posamezne kmetijske panoge in 3. delati na to, da se omogoči razpečava kmetijskih pri delkov.

Kot interesno zastopstvo daje kmetijska zbornica zakonodajnim činitelem svoje mišljenje o zakonskih načrtih, tičočih se kmetiskih interesov; upravnim organom predlaga želje in zahteve kmetiskega stanu. V delokrog kmetijske zbornice kot interesne zastopnice spadajo vsa vprašanja agrarne, trgovinske, carinske, tarifne politike, davščine in pristojbinske zadeve, vprašanja kmetiskega delavstva, socialnega zavarovanja, pospeševanje za družništva itd. Zlasti vprašanju kmetiskega delavstva posvečajo kmetijske zbornice največjo pozornost, da se delovne sile privedejo zopet nazaj v kmetijstvo; nekatere zbornice so ustanovile posebne kmetijske delovne urade. Čisto nov delokrog se je kmetijskim zbornicam odprl na področju kmetiskega socialnega zavarovanja; nekatere so v tem dosegle že prav lepe uspehe. Pravne pisarne kmetijskih zbornic nudijo kmetom nasvete in pomoč v vseh pravnih vprašanjih. Z razsodiščni pri posameznih zbornicah se nudi kmetom možnost, da medsebojno spore poravnajo izvensodno ter si prihranijo nepotrebne pravne stroške.

Poseben delokrog kmetijskih zbornic že izročeni kmetijskim zbornicam, pa tvori kmetijski pouk ter pospeševanje kmetijstva. Ponekod so kmetijske šole tudi kmetijske zbornice same ustanov-

Kmetijske zbornice.

»Kmetiska zveza« v Mariboru je v svojih spomenicah na osrednjo vlado in bansko upravo 18. junija, 4. septembra in 12. novembra t. l. poudarjala potrebo kmetijskih zbornic ter pozvala državno oblast, da čimprej ukrene vse potrebno za ustanovitev teh zbornic v državi, osobito v dravski banovini. Isto je tudi storila Jugoslovanska kmetiska zveza v Ljubljani. Ministrstvo poljedelstva je na to izdalo načrt zakona o kmetijskih zbornicah ter ga je razposlalo v proučevanje banovinskim upravam in gospodarskim organizacijam. Ker se torej tudi na pristojnem mestu dela na to, da se misel kmetijskih zbornic čimprej ustvari, bo našim bralcem ustrezno, ako jih nekoliko podrobneje seznanimo z zgodovino kmetijskih

zbornic in z njihovim delokrogom, ki ga z uspehom vršijo.

Zgodovina kmetijskih zbornic.

Prva kmetijska zbornica je bila osnovana v Španiji leta 1890, druga štiri leta pozneje v Prusiji (1894), kjer je pokazala kmalu zelo dobre uspehe. Druge evropske države kmetijskih zbornic niso sprejele. V Srbiji je bila želja, da se osnujejo kmetijske zbornice, izražena na kongresu Srbskega poljoprivrednega društva ter na kongresu Zemljoradniških zadrug leta 1911 in je bil tedanji narodni skupščini predložen celo načrt zakona o kmetijskih zbornicah.

Po svetovni vojni pa se pokret za ustanovitev kmetijskih zbornic javlja močneje nego kedaj poprej. Upošteva-

Franceska vlada svobodomisleca Steega se še vedno drži. Znani francoski politik Poincare, ki je bil zadnje dni zelo nevarno bolan, si je opomogel.

Poincare.

Italija in Francija pričneta z gradnjo novih ladij. S 1. decembrom je minil rok za takozvane pomorske počitnice, ki sta jih pred nekaj meseci sklenili Italija in Francija, s čemer ste se obvezali, da tekom tega časa ne boste gradili nikakih novih bojnih ladij. — Zdaj, ko so te »počitnice« minule, ste vladi obeh držav naznanili, da boste takoj pričeli s svojim gradbenim programom za izdelovanje novih ladij. — Vedno bolj se približuje »večni mir«.

Iz nemirne Indije. V Londonu na indijski konferenci določajo usodo Indije. Kljub posvetovanju za pomirjenje Indije nadaljujejo indijski nacionalisti nemire, ki so bili zadnje dni prav posebno ostri v Birmi. Londonska konferenca je namreč sklenila, da se naj loči Birma od Indije kot posebna država. Ta sklep ni po godu indijskim narodnjakom in radi tega so zanetili več ustaj, ki so zahtevale precej žrtev na strani policije in upornikov.

Koliko katoličanov je na svetu? Vatikan je izdal uradno statistiko cerkve. Po tej statistiki je na ameriškem ozemlju 109,697.000 katoličanov, na evropskem ozemlju 200,882.000, v Aziji 166 milijonov 530.900, v Afriki 5,330.000, v Avstraliji 1,585.000. — Po vsem svetu je 341,430.900 katoličanov.

Vrnitev v katoliško Cerkev. Pred kratkim sta se vrnila v rimsko katoliško Cerkev dva najodličnejša pripadnika jakobitske cerkve v južni Indiji: škof Ivanios in njegov pomožni škof, ki sta položila svojo veroizpoved v roke škofa Benzingerja v Quilonu. Oba izpreobrnjenca je papež Pij XI. s posebnim odlokom potrdil na njenem mestu in jima podelil enako oblast, kakor sta jo imela v jakobitski cerkvi. —

Zanimivo je, da je bil msgr. Ivanios velik reformator jakobitske cerkve, ki je pred več stoletji pretrgala zveze z Rimom. Danes šteje ta cerkev še 400 tisoč pripadnikov na Malabrski obali. Kljub odpadništvu so bili škofje in duhovniki te cerkve pravilno posvečeni, zato izpreobrnjenecv ni treba nanovo posvečati. Jakobiti, tako imenovani po svojem organizatorju Jakobu Baradeju, so bili pripadniki vere, ki je učila, da je v Kristusu samo ena narava. Sedaj so s svojimi duhovniki sprejeli katoliško resnico.

Film v službi misijonov. Katoliški misijonarji v Afriki uporabljajo tudi film v misijonske namene. Italijanski misijonar je kazal črncem Kristusovo trpljenje. Ubožci so bili tako hudi na sovražnike — Jude, da so z noži planili na — platno.

Framasoni v Nemčiji. Prostožidarji v Nemčiji imajo 700 tisoč članov. Na zelo prefrigan način širijo svoj evangelij. Z otroci so začeli. Organizirali so otroško društvo. Društvo šteje že 150 tisoč članov. Sovražniki svete vere delajo z vso paro, še mi napnimo sile.

Duhovniški poklici. V škofovskem semenišču v Parizu študira letos 112 kandidatov duhovniškega stanu, od katerih so bili premnogi že v najrazličnejših svetnih poklicih. Eden je bil polkovnik, eden praporščak, šest kapetanov, 12 nadporočnikov, 26 poročnikov, štirje mornarji, pet inženjerjev, šest odvetnikov, dva pisatelja, en finančni inšpektor, dva člana revolucionarnega polka. Tako kliče Bog.

Pemanjkanje duhovnikov na Češkem. Na Češkem se število župnij, ki nimajo lastnega duhovnika, množi. V eni škofiji je nezasedenih župnij 270; v drugi 344; v tretji 266; v četrti 243. Češko framazonstvo dobro žanje.

*

Vas slepcev.

Vas slepcev se imenuje Tiltipepec, leži v državi Oaksa, 1400 m nad morjem v Meksiki. Vsi prebivalci tega sela so popolnoma slepi. Največ se jih že narodi slepih, drugi zgubijo vid nekaj dni po rojstvu, gotovo pa tekom enega leta. Celotni tuji, ki so se mudili dalje časa med temi reveži, so bili ob vid. Prvi, ki je prinesel vest o slepih v Tiltipecu, je bil mehikanski zdravnik dr. Raimon Pardo. Njegovo poročilo je vzbudilo ogromno zanimanje in več ekspedicij se je že mudilo v selu, da bi dognale, kaj da prav za prav povzroča slepoto.

Slepi vaščani prebivajo v kamenitih kočurah, v katere zlezajo skozi ozko luknjo, ki se da zapreti s kamnom. Okna ni nobenega. Prebivalci so udani pitju žganja in igrajo na flavte. Vse kočve v vasi so postavljene v eni vrsti. Če gre slepi Indijanec z doma, dene v žep toliko kamenčkov, kakor daleč je njegov stan oddaljen od izhoda vasi. Po vrnitvi predene pri vsaki koči kamenček iz enega žepa v drugega, dokler ni vri število, ki mu označuje njegovo kočvo. Ponoči sedijo in ležijo slepci na zakurjenih pečeh. Sploh je v vasi že vse tako urejeno, da slepcem ne otežkočuje preveč hoda in dela. Pač na je naprav-

ljalo na raziskovalce neprijeten utis neoprestano štorkljanje in tipanje slepcev s valicami. Pretresljiv je prizor: slep kmet orje s slepo živino in edini kažipot obema je dolga valica.

Ekspedicije so bile prvotno mnenja, da je vzrok slepote alkohol, kateremu so udani ti Indijanci. Ako bi bila to istina, bi morali biti slepi tudi tilpeški sosedi, ki kupujejo alkoholne pijače v istem mestu.

Tiltipečani sami pravijo, da povzroča slepoto vzduh rastline, ki se imenuje verguena. Po pripovedovanju domačinov zadostuje, ako se kečo približa cvetu te rastline in že je ob vid. — Omenjeno ni resnica, ampak je le ljudska pripovedka.

Pač pa je v Tiltipecu izredno veliko netopirjev in neka posebna vrsta muh. Najnovejša raziskovanja se trudijo, da bi dokazala, da povzročajo ali netopirji ali pik teh čudnih muh slepoto.

Blagoslovljeno Novo leto želita cenj. naročnikom, čitateljem, agitatorjem in prijateljem uredništvo in uprava »Slovenskega Gospodarja«.

Samomor ali nesreča. V Mariboru so našli za božične praznike v njenem stanovanju Ob železnici nezavestno 33 letno trgovko Olgo Rupnik. Umrla je radi zastrupljenja z gorilnim plinom.

Mariborsko avtobusno podjetje bode otvorilo novo progo, Maribor—Ptuj — preko Račjega.

Nogo si je zlomil pri smučanju pri Sv. Bolfenku nad Mariborom mariborski uradnik Mohor Babič.

Požar v noči od Božiča na Štefanovo Od Božiča na Štefanovo je upepelil ogenj hišo posestnika in železničarja g. Antona Ernejšeka v Ložanah štev. 29, v župniji Sv. Peter pri Mariboru. Stanovalci so si oteli komaj golo življenje.

Skala ga je zmečkala. Na predbožični dan je obedoval v kamnolomu v Selnici 30letni delavec Anton Kunej. V bližini je bila njegova žena, ki mu je prinesla obed. Nenadoma se je utrgala na vrhu skala, ki se je zvalila preko Kuneja in ga popolnoma zmečkala.

Polila ga je vrela voda. V nedeljo 21. decembra smo na Ptujski gori spremili k večnemu počitku nadebudnega mladeniča Tončka Pislak. Ponesrečil se je v tovarni na Hamrah v Majšpergu: vrela voda se mu je polila po celem telesu! Nikjer ni bilo zdrave kože na njem, kakor samo na podplatih. Resilni avto ga je odpeljal v ptujsko bolnico, kjer je devet dni v neznosnih bolečinah trpel, predno je izdihnil svojo blago dušo. Bil je priden in pošten delavec, ki ga je iskati. Pogreb blagega Tončka je bil takšen, da ga še na Gori ni bilo. Moški zbor gorskih pevcev mu je zapel tri žalostinke, med temi je bila pesem v srce segajoča »Zbogom ti, prijatelj mili.« Zahvalimo se vsem skupaj za krasne vence, ki so jih položili rajnemu Tončku na mrtvaški oder, tudi požarni brambi iz Majšperga, ki